ČERNOBÍLÁ REVUE

21. vydání **Barvy nepotřebujeme, když máme názory** listopad 2026

Tvrdé židle a rozbitý automat místo kakaa pod dekou? Tak to teda NE!!!

Studeni a převážně studentky se shodli, že vzhledem k aktuálnímu ročnímu období jsou domácí úkoly a učení na testy i v hodinách jen další zbytečné překážky před sledováním Stmívání a dalších podzimních klasik. Podle nich je Edward Cullen minimálně na další měsíc důležitější než Aristoteles nebo Shakespeare.

Nejedna třída se pokusila své učitele přesvědčit, aby se místo učení mohli na hodině podívat na tento skvost. Bohužel pro ně byli pokaždé drsně odpálkováni větou: „Už teď jsme s učivem pozadu." Když tuto odpověď slyšeli studenti potřetí, tak se rozhodli, že si svůj podzimní rituál zařídí jinak. Začali tlačit na vedení školy.

„My chceme koukat na Stmívání, ne chodit do školy před svítáním," znělo na jednom z transparentů, před ředitelnou. Vedení nakonec povolilo a dalo nám 16.11. ředitelské volno. Všichni studenti se radují, přestože jen pár z nich ví, co za ním stojí.

TÉMA MĚSÍCE

LIDSKÉ PERPETUUM MOBILE

napsala Yveta Cihlářová

Ve škole nás učili, že neexistuje. Přitom se všem z nás každodenně odehrává v hlavě. Řeč je o vtíravých myšlenkách, doprovázejících nás od procitnutí až po několikátý pokus o usnutí. Určitě jen málokoho nenapadla otázka – jdou vůbec někdy zastavit?

Všichni jsme se s tím minimálně jednou setkali. Hodiny dávno odbily čas, kdy obvykle uléháme na kutě, avšak očekávané upadnutí do transu nenastává. Místo toho se nám v hlavě točí kolotoč těch nejrůznějších zážitků, od nejtrapnějších po ty nejstrašnější, hlavně aby nám zabránily usnout. Únava už naše těla dávno skolila, ani udělat jeden či dva pohyby nepřichází v úvahu, i když by to znamenalo zkontrolovat budík, o kterém mozek tvrdí, že jsme tentokrát doopravdy zapomněli nařídit. Ano, sice by přišlo to potřebné ujištění, ale co s tím? Myslíte si, že chytré hlavičky nejsou schopné vymyslet ještě něco o stupínek vtíravějšího? Cha, naivové!

Je třeba si také vybrat ty nejnevhodnější momenty, kdy začít se svým plýtváním kapacity. Nejlepší jsou třeba takové testy. Z paměti lovíte informace naučené typicky večer před testem, ale místo pojmů se v myšlenkách odehrává diskotéka těch nejbizarnějších písniček, které kdy lidstvo vymyslelo.

Jednu svou výhodu to však má – mnohdy se poštěstí a s tímto nedostatkem dokážete lehce manipulovat. Texty písní totiž občas obsahují velmi zajímavou slovní zásobu, a tak tedy velmi rychle dokážou při hledání vhodného výrazu pomoct.

Někdy vaše přemýšlení přeroste vaši osobu a začnou se stavět krásné vzdušné zámky. Vlastně by bylo fajn vlastnit karavan. Nebo spíš raketu… Počkat! Nepředpověděli vědci konec světa někdy v listopadu? Ne, k tomu jistě nemají dostatečné vědecké podklady. Přesně takhle rychle se v hlavě dokážou komíhat vaše představy. Nikdy moc dlouho u jednoho nápadu nezůstanou, hlavně aby se vystřídalo co nejvíce tematických okruhů.

Zdá se tedy, že mysl funguje i bez potřebného pohonu, mnohdy lépe než s ním, a dokáže vyhledat ty nejhorší situace, ve kterých vás ovládne. A přesně naopak je tomu s vypínáním. Zkuste si vybavit poslední moment, kdy vaše hlava takzvaně vypnula.

Stalo se tomu tak při zkoušení, usínání či maximálním soustředění na nějakou úlohu? Jistě že ne! Nejpravděpodobněji vás totiž celé tohle postižení, kterým každou osobu na této planetě obdařili, opustilo při vaší oblíbené aktivitě. Ať se jedná o čtení, sledování filmů, sport či cokoliv jiného, myšlenky se rozprchly, jako by spatřily vlka.

Vlastně se to celé zdá logické. Určitě si říkáte, že když musíte nad něčím přemýšlet, je velmi lehké od tématu odběhnout, jako když třeba píšete úvahu. Já ale pravdu našla v něčem úplně jiném – lidská mysl prostě nejde vypnout. A čím více se budete snažit, tím hůře na tom vlastně nakonec budete.

A co s tím vším tedy dělat? Moje rada zní: nic. Mysl má svého vlastního ducha, kterého nepřemůžete, ani kdybyste se na hlavu postavili (a to klidně doslova), krmeného ze vzduchu. Nesejde na tom, jak moc jste nakrmeni vy. Tohle perpetuum mobile si vždycky najde něco k snědku. Jen jediný háček to má – někdy se hodíte k jídlu i vy.

Marie Benešová Yveta Cihlářová Nikola Šrámková

Kinematografické okénko ČerVue

Hunger Games: Sunrise on the Reaping (2026)

Je něco horšího než poslat dvě děti z každého kraje, aby bojovaly o život? Ano, poslat čtyři. „Šťastné hladové hry! A nechť vás vždy provází štěstěna!“ je citát, který se na filmová plátna vrátí již za týden.

Tentokrát se vrátíme o 24 let před události prvního dílu, do období 50. Hladových her, známých také jako Druhé čtvrtohry. Kapitol se totiž rozhodne oslavit výročí poněkud netradičním způsobem – místo obvyklých dvou splátců z každého kraje do arény pošle rovnou čtyři. Mezi nimi se ocitá také mladý Haymitch Abernathy, jehož příběh jsme dosud znali především z vyprávění a útržků minulosti.

Můžu tu teď následujících pár odstavců vychvalovat obsazení a doporučovat trailery, ale co si vlastně máme z celé série Hunger Games odnést? Na první pohled se jedná o další z řady dystopických děl o přežití a odvaze. Proč je tedy tato knižní a filmová série oproti desítkám dalších tak unikátní a oblíbená? Ukazuje, jak snadno lze prostřednictvím strachu a utrpení kontrolovat společnost.

Sedím tu a přemýšlím, co je vlastně na celé sérii nejvíce znepokojivé. Míra manipulace a propagandy? Možná, ale nejvíce mi přijde děsivá realita, že všichni obyvatelé krajů moc dobře ví, co se s nimi za zdmi Kapitolu stane, zatímco jim tamní obyvatelé přihazují peníze a dary jako mrkev prasatům. A co se tedy stane, když se pokusí proti režimu postavit? O tom vám už může vyprávět sám Haymitch. Jednu věc mě ale knižní předloha naučila. Při prvním čtení jsem si říkal, že „horší už to být nemůže.“ Kniha - a doufám že i film - vás totiž velmi rychle přesvědčí, že může.

napsal Lukáš Kladiva

Beletristické okénko ČerVue

Nápady čtenářky detektivek

Je známým faktem, že se žádný správný pseudointelektuál nikdy otevřeně nepřizná k četbě detektivních příběhů. Jelikož cítím, že na mne v tomto pochmurném počasí tato nemoc pomalu leze, nezbývá mi nic jiného než se uzdravit zveřejněním následujícího výroku: miluju detektivky.
Žánr detektivního románu za vrchol seriózní literatury nepovažoval patrně nikdy nikdo, ostatně je to těžké, když je hned za první detektivní prózu považovaná povídka, ve které je hlavním pachatelem orangutan (sorry za spoilery, ale už to vyšlo před 185 lety, mělx jste spoustu času si to přečíst) a jejímž autorem je člověk proslavený tím, že se jako vůbec první americký spisovatel snažil na volné noze uživit literární tvorbou - to „snažil se” je v tomto případě velice důležité sloveso. Od té doby literární prostor zaplavují soukromí detektivové a jejich pomalu přemýšlející společníci, nahlouplí policisté, sebestřední vrazi, zloději, lháři, podvodníci a podivně velké množství Číňanů, to vše z per autorů všech jazyků a národností. Ale ruku na srdce, řekne-li se čtenář detektivek, nevybaví se vám náhodou čtenářka?

Je to poněkud zvláštní - není nic, co by naznačovalo, že se detektivka stane takzvaným ženským žánrem. Mezi „velkými detektivy” nenajdeme žádnou ženu (pro hnidopichy, slečna Marplová není profesionální detektiv - detektivka? detektivkyně? žena-detektiv?) a obecně je v detektivkách žen poskrovnu, většinou jsou to ještě k tomu pěkné potvory. Spočítáme-li poměr autorek ku autorům v žebříčku 100 nejlepších detektivních románů všech dob vydaného britskou Crime Writers’ Association v roce 1990, vyjde nám 16:51, v počtu zastoupených děl je to pak 29 napsaných ženou ku 70 napsaných mužem, jeden román napsali žena a muž společně. Nad metaforickou kolébkou detektivního žánru se přece skláněl výše naznačovaný Edgar Allan Poe, taktéž jeden ze zakladatelů žánru dnes označovaného jako science fiction. Zůstaneme teď na chvíli u genderových stereotypů a přiznáme si, že science fiction je naopak žánr čtený převážně (nikoliv však výhradně) muži. Jenže je to právě science fiction, která má mnohem lepší pověst než detektivky.

Opět se tu vynořuje zajímavý fenomén: veřejně bagatelizovaný jev má významnou ženskou základnu. Aby to nezůstalo pouze u detektivek - zpochybňují se humanitní a společenské vědy, poslední dobou čím dál tím více i vysokoškolské studium (všimlx jste si, že frajer na tiktoku vás vždycky pošle do gymu a ne na vejšku?), s nárůstem žen-spisovatelek klesla prestiž literatury, stejně jako u učitelství. Čtenářství samotné bylo historicky doménou žen a jako takové často vysmíváno. Je-li totiž od vás očekáváno se celý den starat o domácnost, těžko po celém dni najdete energii sednout si k Joyceově Odysseovi. Detektivky - jak ostatně tvrdil Karel Čapek - jsou jako pohádky, kde dobro zvítězí nad zlem, stejně jako romantické knihy mají víceméně jasnou strukturu a určitá pravidla, jsou to proto žánry velmi snadné na čtení. Přesto existuje-li něco jako pokleslý žánr, pak je to určitě žánr „špatná kniha”. A chceme-li jako v každé pořádné detektivce usvědčit pachatele, pak je vinno autorstvo špatných knih.

napsala Apolena Vondrašová

ČERNOBÍLÁ REVUE

KULTURA

Kam v měsíci listopadu?

17.11.2026 - 14:00 - Náměstí Míru 122 - Sametové Domažlice
25.11.2026 - 17:00 - Městská knihovna BN - oddělení pro dospělé - Knižní klub o páté
28.11.2026 - 20:00 - MKS Domažlice - Maturitní ples 4.4 (téma: Aladin)
4.12.2026 - 20:00 - MKS Domažlice - Maturitní ples 6.6 (téma: Na vlásku)

MEMES

(NE)BAREVNÁ RUBRIKA

Halloween po celý rok

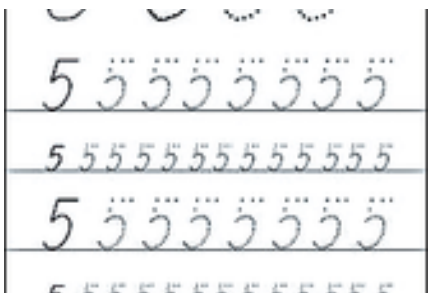
Říjen skončil, dýně schováváme do sklepů a všichni předstírají, že strašidelná sezóna je za námi. Jenže to má háček. Pro většinu z nás totiž Halloween pokračuje od pondělí do pátku.

Stačí první hodina. Ráno se ještě ani nestihnete probrat a od stolu učitele zazní známý pokyn k přepadovému testu z chemie. Během sekundy se v třídě rozhostí ticho, ve kterém byste slyšeli i spadnout špendlík, a všichni v duchu loví, co se vlastně mělo učit.

Náhlá výzva k tabuli, zapomenutý úkol z češtiny nebo páteční otevření Bakalářů, kde na vás vykoukne čerstvá pětka — to jsou momenty, vedle kterých klasické filmové horory ztrácejí napětí.

Naštěstí se občas objeví i světlé chvíle. Kdybychom měli být spravedliví, ne každý den končí katastrofou. Zpráva o odpadlé biologii nebo přesunuté písemce dokáže napravit náladu spolehlivěji než jakákoli sladkost.

Jestli tedy hledáte opravdový strach, nemusíte čekat do příštího podzimu. Stačí si v pondělí ráno otevřít váš rozvrh.

napsala Nikola Šrámková

VYSOKOŠKOLSKÉ OKÉNKO

Padá SIS, něco si přej!

Když jako čerstvý absolvent gymnázia vkročíte po čtyřech měsících prázdnin na akademickou půdu Univerzity Karlovy, nesete si s sebou přirozeně mnoho otázek. Jaký je univerzitní život? Zvládnu studium na vysoké škole? Jak funguje kreditový systém? Kde je tady automat na kafe?! Po jakémsi prvotním šoku a postupném rozkoukání se mezi spolužáky však záhy zjistíte, že ačkoli každý vedete své vlastní války, jedno vás spojuje. Že existuje něco, co svádí dohromady vaše jinak tolik rozdílné povahy. A že to „něco“ je čirá nenávist. Profesoři, studenti, všichni totiž máte stejného nepřítele. A tím nepřítelem je SIS.

Zkratka SIS označuje Studentský informační systém. Je to v podstatě něco mezi Bakaláři a Classroomem, ovšem s půvabnou grafikou jako z roku 2005, která ve vás vyvolává obavy, zda kliknutí na tlačítko Zapsat skutečně způsobí vaše zapsání na příslušnou přednášku, či zda z vás učiní viníky exploze. Mezi studenty sice panuje důvodné podezření, že jej léta páně 1348 společně s univerzitou založil sám Karel IV. a od té doby zůstal v nezměněné podobě, proti tomu však svědčí pozoruhodná skutečnost, že se jedná již o třetí verzi (v těch dvou předchozích vám tak oznámení museli doručovat snad ještě poštovní holubi, jinak si nedovedu vysvětlit, v čem měl spočívat ten závratný technologický pokrok, který té stávající vynesl tak vysoké číslo). Existuje sice i SIS 4, modernější a značně vizuálně přívětivější, jeho funkčnost je však opředena tajemstvími, která nám naši starší kolegové nedoporučovali odkrývat.

(Zde se sluší udělat krátkou a poněkud nudnou vysvětlovací odbočku — totiž, na vysoké škole nedostáváte vypracovaný rozvrh jako na gymplu, nýbrž si jej sestavujete sami v předem určeném termínu. Průšvih je, že některé předměty, které musíte v tom daném ročníku splnit, jsou mezioborové a kapacitně omezené, a to často tak nízko, že se tam nevejdete ani všichni z ročníku, natož všichni z několika oborů, kdo se nedostane, musí si ten předmět splnit až následující rok, což s sebou ovšem nese nejrůznější nepříjemné peripetie, protože na sebe ty předměty ve většině případů navazují, proto je o ně při zápisu taková bitka. Zároveň potřebujete mít minimálně 15 kreditů, aby vás pustili do dalšího semestru, což jsou v podstatě takové bodíky, které sbíráte buď za to, že chodíte na přednášky, nebo za to, že splníte nějakou zkoušku či test, to už si každý vyučující nastavuje podle sebe. Jenže na to, abyste ty kredity vůbec měli možnost získat, musíte mít ten předmět zapsaný v SISu v rozvrhu, takže když to nestihnete, než se naplní kapacita, nejenže nemáte ty vědomosti do dalšího ročníku, ale nemáte ani ty kredity. Nedává to smysl, já vím.)

Zápis předmětů však univerzita vyžaduje online, což je vzhledem k bídné výkonnosti SISu a jeho poněkud děsivému vizuálu velmi odvážné rozhodnutí. Nebozí studující se tak každý půlrok mění v imitátory Jiřího Káry, když se v sedm ráno u počítače za zoufalého řevu: „Dělej, ty magore!“ snaží si v zasekaném SISu poskládat předměty tak, aby dosáhli požadovaného počtu kreditů a ideálně kvůli tomu nemuseli ve škole přespávat (ty nejméně oblíbené, a tudíž nejpomaleji obsazované předměty jsou totiž zpravidla klidně do sedmi do večera. Věřte mi, sama jsem posluchačkou hned tří takových přednášek, z čehož jedna nese poněkud obskurní název Kruh přátel českého jazyka. Jak pevné přátelské vazby mezi studentem a jeho mateřštinou vytvoří příslib tří kreditů za docházku!).

Pokud však chováte podezření, že po zdařilém zápisu máte vyhráno, je mou smutnou povinností vás vyvést z omylu; tento podivuhodný vynález vás totiž bude provázet celým vaším studiem.

A pokud si říkáte, že se s tím přece do toho magistra musíte naučit pracovat; nemusíte. A nenaučíte. SIS úspěšně odolává i těm nejzarputilejším docentům. V životě vysokoškoláka máte proto jen jednu jedinou jistotu: pravděpodobně jednou umřete, ale zcela jistě nikdy nepochopíte, jak funguje SIS.

napsala Amálie Vondrašová

HISTORICKÉ OKÉNKO

A co třeba… stávkovat?

Toho, co se děje kolem veřejnoprávních médií poslední dobou, si všiml snad každý (člověk by musel být hluchý a slepý naráz, aby to vůbec nezaregistroval). Přece jen probíhají demonstrace po celé republice, mluví se o tom snad všude a každý na to má samozřejmě nějaký názor. Když v úterý 3. listopadu ČT a Český rozhlas vstoupily do ostré 24hodinové stávky, tak jsem si samozřejmě jakožto nerdy člověk položila otázku: „Kdy byla první historicky zaznamenaná stávka?“

Pokud si myslíte, že někde ve Francii, tak jste na omylu. I když by to teoreticky dávalo smysl vzhledem k žabožroutí revolučně-demonstračně-stávkující povaze, tak první historicky zaznamenaná stávka byla ve starověkém Egyptě za vlády faraona Ramesse III. (1152 př. n. l.).

Tehdy se v osadě Dér el-Medína nestávkovalo za veřejnoprávní média jako teď u nás (ani nemohlo, když v té době ani neexistovala), ale za lepší pracovní a životní podmínky dělníků. Tito dělníci byli pro faraona zásadní, neboť to byli specializovaní řemeslníci, kteří pracovali na výstavbě a výzdobě královských hrobek v Údolí králů a Údolí královen.

A o co tedy šlo? V této době byli dělníci vypláceni příděly jídla. Což by nevadilo, kdyby jim to jídlo dávali, ale kvůli byrokratické korupci a ekonomickým potížím (způsobeným např. nájezdy Mořských národů a oslavami faraonova jubilea) se dodávky potravin zpozdily, a tak lidé hladověli. Tito lidé se však rozhodli neumřít hlady, proto se vydali na protestní pochod směrem k městu, zablokovali Údolí králů a za chrámy uspořádali sedací protest. Úředníci byli v šoku, neboť na nic takového nebyli zvyklí. Písař Ammenacht zaznamenal na Stávkový papyrus přesné stížnosti a argumenty, které dělníci křičeli na úředníky. Nejslavnější je asi výstižné „Máme hlad!”, ale pro přiblížení situace je asi lepší toto: „Do tohoto stavu nás přivedl hlad a žízeň. Nemáme žádné oblečení, žádné masti, žádné ryby a žádnou zeleninu. Napište o tom faraonovi, našemu dokonalému pánovi, a uvědomte vezíra, našeho nadřízeného, aby nám byly poskytnuty naše zásoby!“ (to odpověděli řemeslníci kněžím po jejich přemlouvání k návratu do práce). Situace byla natolik vážná, že se do toho musel vložit samotný vezír, který nařídil dát dělníkům obilí z královských a chrámových sýpek (lidé byli bez dovozu potravin a dalších základních věcí 18 dní).

Lidé dřív vlastně nebyli o moc jiní než dnes a demonstrování se taky o tolik nezměnilo. Pořád křičíme na úředníky, co se nám nelíbí, občas něco zablokujeme, někdy si zas někde stoupneme a vyjadřujeme svůj názor. Ale na rozdíl od starých Egypťanů naši studenti v Praze mají co jíst (snad).

napsala Tereza Kučerová

FEJETON

Ultimátní slabina lidstva

V dnešním přehnaně rychlém světě je někdy opravdu umění se jen tak zastavit a nic nedělat. Každý týden uteče tak rychle, že vlastně sotva začal, což ve finále většině vyhovuje, protože to znamená, že opět nastane víkend. Bezpochyby nejlepší páteční aktivitou pro naladění se do předvíkendového módu je totiž neustálé myšlení na to, jak o víkendu nic nebudeme dělat. Ta idea nicnedělání je ve finále lákavější než víkend samotný, protože jakmile začne sobota, přijde to náhlé zjištění, že náš mozek si vlastně odpočinout nechce. Kde jsou ty úkoly, ty povinnosti? I když si opravdu chceme dát pauzu, není to tak jednoduché.

Jakákoliv neproduktivní aktivita - ano, přesně ta věc, pro kterou nám stálo za to v uplynulém týdnu vstát z postele - po sobě zanechá ten divný dotěrný pocit, že je něco špatně. Vlastně bychom radši měli něco dělat, něco produktivního, něco užitečného. Musíme přece něco řešit, něco vymyslet, najít si nový zajímavý koníček, napsat knihu, která nám vyhraje Nobelovku, naučit se na všechny testy na rok dopředu, přestavit celý dům a ještě k tomu objevit lék na rakovinu. Když neuděláme alespoň polovinu z těchto věcí, znamená to, že plýtváme svým drahocenným časem a nevážíme si těch dvou volných dní.

Jenže to je vlastně úplně jinak. Podstatou života, pokud nějaká existuje, rozhodně není být každý den tím nejproduktivnějším člověkem na planetě. Lidská těla ani lidská mysl nejsou uzpůsobené k tomu nepřetržitě pracovat a ještě u toho vypustit duši, aby to celé vlastně za něco stálo. Bohužel, lidstvo není perfektní a naše ultimátní slabina je to, že se někdy každý musí zastavit a jen tak být. Ale buďme k sobě upřímní, přestavěním domu se ten lék na rakovinu stejně neobjeví.

napsala Magdaléna Lazarová